

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Galeoti Martii Narniensis De Homine Libri Dvo

Galeottus <Martius>

Basileae, 1517

Colon

urn:nbn:de:hbz:466:1-31834

Sed de ructu sic sanctissimus ac doctissimus uir Hieronymus loquitur, Ructus autem proprie dicitur digestio cibi, & concoctarum escarum in uentum efflatio. Plautus autem in Pseudolo, quid tu malum ergo in os mihi ebrius irructas? ostendit aliorum quoque accipi posse, Vomitus & uomitio & orexis, de qua Iuuenalis,

Vomit⁹.
Vomitio
Orexis.

Rapidam facturum orexim.

omnibus fere nota sunt. Coeliaci autem hi dicuntur qui ex uicio stomachi id est uentriculi profluuium patiuntur. Plinius uicesimo, si & tussis sentiatur hisopite admixto datur. Idem in eodem, Hippocrates coeliacis & disentericis bis coctum cum sale, Cornelius quarto, in ipsius uero uentriculi porta consistit, is qui & longus esse consuevit, Coeliacus a graecis nominatur, De stomacho haec tenus.

Coeliaci.

COLON

COLON est crassius intestinum obtortum ac tubulatum, ex quo excrementa eam accipiunt formam, qua egeruntur, plurimas cellulas atque cauernas habens, ad renemque religatur sinistram ibique est inuolutus. propter quod non facile huius malum a renem dolore discernitur. Hoc intestinum sursum uersus ascendens, operiensque circa exteriora lienem ipsum, tendit ad dextram, stomachumque ascendit ac tegit. hinc est quod humor superuacuus in crassiore intestino retentus stomachum afficit. Nam cum dolor est, auditurque rugitus, fit excernendi cupiditas, & cum necessitate effectus, quod nullo pacto contingeret si humor dolorum faciens esset in stomacho. Fit aliquando ut seipsum purgantibus anima deficiat, tunc maxime cum

Colon.

x excreturi

Colicus
dolor.

excreturi sunt. humores enim diutius in hoc intestino retenti, orificium stomachi aggrauant, quò alterato statim fit animæ defectus. Vnum tamen non est omittendum, huius intestini malum, a renum doloribus hoc pacto secerni. Colicus enim dolor cibo potuq; fit grauior, quandoquidem repleto stomacho colon comprimitur. inedia; autem tempore leuior est, sed inedia nephreticus laborat magis. Colicum igitur ac nephreticum fames ipsa secernit, quæ in colico sinistra magis quæ in nephretico uexetur. De morbo crassioris intestini sic Q. Serenus,

Cum colon inuisum morbi genus intima carpit,
Mande galeritam uolucrum quam nomine dicunt,
Aut pauidi leporis madefacta coagula pota,

Cæcū in-
testinū.

Colon committitur cum intestino quod uocatur cæcum, in mo idem cum eo uidetur esse. Cæcum autem dicitur quia non habet duo opposita orificia, sicuti in alijs cernimus, a dextra incipiens in sinistram non exit, nam uno & eodem ore & accipit & emittit, locatumq; est supra coxendicem, infraq; renem dextrum, eiusdem fere naturæ cum crassiore intestino est, & eodem uexatur morbo, & iisdem medicamen-

Crassi^o in-
testinū.

tis indiget. Colon dicitur membrum & crassius intestinum, hoc sibi nomen uendicauit, quia crassitudine cætera antecedit intestina. Quod autem colon orationis quoq; membrum dicatur, testis est Hieronymus in Ezecheilis proœmio, legitur igitur & hunc iuxta translationem nostram quia percola scriptus & commata, manifestiorem sensum legentibus tribuit. Sed crassioris intestini pars quæ a rene ad antrum uis-

Rectū in-
testinū.

q; descendit quo aluum purgamus antiquitas rectum intestinum nominat, quoniam non ita orbibus implicitum se-

cuti

cuti intestinum tenue, in longumq; protenditur. unde & longanone nuncupatur, Apitius, Longanones porcinos ex iure Longanone Tarentino farlos, cunctos concisos, in cinere pullorum. non. Tenuius intestinum Græci εἰλιον uocant. & ab omnibus fere hoc superius, Crassius uero intestinum inferius nuncupatur. non ratione loci, quandoquidem colon stomachū scandit, sed ratione colligationis, nam tenue a stomacho incium capit, Crassum uero ab inferioribus ad superiora reuoluitur. Tenue intestinum in sinus uehementer implicitū plurimos habet orbes quibusdam membranulis inter se conexos, quæ uocantur omenta, Lucanus,

Produntq; suas omenta latebras.

nam ut dictum est uniuscuiusq; membri interioris uestitus omentum nuncupatur. Et hæc uidentur ea parte qua tangunt intestina uestire. Huius intestini orbes in dextram conuersi desinunt, quod tandem eregione dexteroris coxæ, demum cum crassiore transuerso connectitur ei, a dextra incipiens, in sinistram non exit, ut dictum est. unde cæco nomē impositum, quod ipsius crassioris partem esse docuimus. pars uero huius quæ peruia est late fusa, ac sinuata, minusq; neruosa est. q̄ tenue intestinum. Huius morbus acutus & uehemens sed breuis, plenioris uero intestini longus esse consueuit. Sed tenuioris intestini morbum Diodes Charistius cordapsum, Iuniores uero iliacum nominant. De intestinis satis (ut arbitror) dictum. Reliquum est, ut de uariis nominibus pinguedinem significatibus primo dicamus, postea de uesica.

Omenta.

Cæcū in
testinū.

Cordap
psus.

x 2 Nomina